

Pedagógusmesterség, pedagógiai szakmaikészség-fejlesztés

Az ismeretkör: Pedagógia

Kredittartománya: 12 kredit

Tantárgyai:

- 1) A csecsemő- és kisgyermekkor pedagógiája
- 2) Kompetenciaalapú pedagógia, a keresztény nevelés alapjai
- 3) Pedagógusmesterség, pedagógiai szakmaikészség-fejlesztés
- 4) A pedagógiai kutatás módszertana
- 5) Érzelmi intelligencia

Tantárgy neve: Kompetenciaalapú pedagógia, a keresztény nevelés alapjai Tantárgykód: NKOZOS2004, LKOZOS2004	Kreditértéke: 2
--	------------------------

A tantárgy besorolása: kötelező.

A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100 % elmélet.

A tanórátípusa: előadás és óraszám: 2 ea/hét, 30 óra az adott félévben, levelezőn 10 óra /félév.

A számonkérés módja: kollokvium.

A tantárgy tantervi helye: 2. félév.

Előtanulmányi feltételek: nincsenek.

Tantárgy-leírás:

A kompetencia alapú pedagógia című tantárgyi rész célja, hogy megismertesse a hallgatókat a pedagógusok munkájában szükséges sokrétű kompetencia-rendszerek felismerésével. Ehhez tartoznak a gyermekek számára szükségesen elsajátítandó, a szocializációhoz és az intézményi nevelődés-tanulás folyamatában való aktív részvételhez elengedhetetlen kompetenciák. Valamint a pedagógus személyéhez és oktató-nevelő munkájához tartozó kompetenciák, készségek egyaránt. A tantárgyi rész rávilágít az elméleti háttéren felül ezek folyamatosan összehangolt együttes és tudatos alkalmazásának szükségességére, felismerésének módjaira és lehetőségeire, továbbá az ez irányú önfejlesztés igényére is. Fontos, hogy a gyermekek számára olyan, akár az oktató-nevelő munkától független kulcskompetenciákat, valamint kompetencia- és képességterületek fejlesztésére szolgáló elméleti és gyakorlati alapokat nyújtson a hallgatók számára, amellyel a pedagógiai munkájuk során a gyermekek éppen aktuális képességszintjéhez megfelelő gyakorisággal és egymásra épülő rendszerben képesek igazodni. A keresztény nevelés alapjai című rész célja, hogy neveléstörténeti és nevelésfilozófiai alapokon bemutassa az ókori, középkori, újkori és jelenkori keresztény nevelés alapelveit, hagyományát, intézménytörténeti fejlődését, vallás- és művelődéstörténeti aspektusait, az eredeti bibliai, irodalmi, történeti és filozófiai források segítségével. A tantárgy ezen kívül a kortárs nevelésméleti és nevelésfilozófiai kérdésekre adott keresztény szellemiségű válaszokat tárgyalja, valamint a pedagógiai kutatás tárgykörébe tartozó definíciók keresztény nevelésre vonatkozó komparatív elemzése során jelenkori összegezést nyújt. Tartalma szerint a neveléstudományban releváns elméleti, történeti, filozófiai és etikai kérdéseket tárgyalja a keresztény pedagógiai gondolkodás témaköreiből. A tantárgy és a tantárgyhoz kapcsolódó kutatások a történeti és filozófiai elméleti felvetései által hozzájárulnak a jelenlegi pedagógiai gondolkodás elméleti és gyakorlati fejlődéséhez, valamint annak komplexebb és impulzív szemléletéhez. A kurzus során érintjük a digitális kompetenciával kapcsolatos ismereteket, (pl.: jogi szabályozás, elektronikus kommunikáció, információtárolás és információkezelés); készségeket (pl.: információ létrehozása, bemutatása, értelmezése, információkeresés- feldolgozás) és az attitűdöket (kritikus gondolkodás, kreativitás, innováció, biztonságos használat).

Kiemelt témakörünk még a digitális írástudás fogalma, azaz az információs-műveltség és a

kommunikációs technológiák hatékony használata. Az információhoz való hozzáférés, annak kritikus és kompetens értékelése, pontos, kreatív felhasználása az elérendő cél. Az alapvető etikai és jogi kérdések megértése és alkalmazása szintén a kurzus fő témaköre. Tanulási célok elérését szolgáló digitális megoldások ismerete: A kurzus során áttekintünk hat alapvető kulcsfolyamatot: információelérés, információkezelés, információértékelés, új értelmezések alkotása, kommunikáció és megfelelő IKT-használat. Áttekintünk néhány oktatást segítő szoftvert, támogató oldalt, applikációt, oktatóprogramot, amelyek jól alkalmazhatóak az érintett célcsoportok kapcsán. Megismerkedünk jó gyakorlatokkal is.

Kötelező és ajánlott irodalom:

Kompetencia alapú pedagógia

1. Makádi M. (2009): *A kompetenciaalapú pedagógia lehetőségei a tanítási-tanulási folyamatban*, Mozaik Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-697-614-9
2. Nagy J. (2007): *Kompetenciaalapú kritériumorientált pedagógia*, Mozaik Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-697-541-8
3. Zsigovits G. (2008, szerk.): *A kompetencia alapú pedagógia rendszer fejlesztése és bevezetése a Nemzeti Fejlesztési Terv időszakában*, Educatio Társadalmi és Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest ISBN: nélküli

A keresztény nevelés alapjai

1. Sesboué Bernhard (1997): *Krisztus pedagógiája*, Vigilia Kiadó, Budapest ISBN: 963-7964-36-3
2. Clément Olivier (2004): *Kérdések az emberről*, Bizantinológiai Intézeti Alapítvány, Budapest ISBN: 963-86679-3-1
3. *A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai*, Szent István Társulat, Budapest ISBN: 963-361-161-X

Előírt szakmai kompetenciák, kompetenciaelemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- Rendelkezik a három év alatti kisgyermek személyes, szociális és kognitív kompetenciáinak és testi fejlődésének támogatását, a gyermek biológiai és pszichés szükségleteinek kielégítését, szakszerű gondozását megalapozó szaktudományos: pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi, társadalomtudományi és módszertani ismeretekkel.
- Tisztában van a fejlődés szociokulturális meghatározottságával, kontextusával, komponenseivel és determinánsaival, értelmezni tudja az ebből fakadó különbségeket.
- Ismeri a pedagógiai tervezés szintjeit, a közöttük lévő összefüggéseket, és tájékozott a kisgyermeknevelés tervezésének elméleti és módszertani kérdéseiben.
- Ismeri az intézményes kisgyermeknevelés alapvető dokumentumait, jogszabályi háttérét, az intézményes kisgyermeknevelés céljait, alapelveit, feladatait, tevékenységformáit, módszertani eszköztárát és az azok közötti összefüggéseket.
- Részletesen ismeri a három év alatti korosztály fejlődésének, érésének jellemzőit, a kisgyermek biológiai és pszichés szükségleteinek kielégítésével kapcsolatos feladatokat, korszerű gondozástani ismeretekkel rendelkezik, tisztában van az egészséges életmód kialakítását megalapozó eljárásokkal.
- Tisztában van az első életévek későbbi életutat megalapozó szerepével, a három év alatti gyermekek fejlődési, érési folyamatairól és azok alakulását befolyásoló tényezőkről szaktudományos ismeretekkel rendelkezik. Felkészült a korosztály fejlődésének nyomon követésére alkalmas eszközöket és módszereket illetően.
- Ismeri a fejlődés támogatásához az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével választható stratégiákat és módszereket.
- Ismeri a kisgyermekkorú tanulás jellemzőit, tisztában van a játéknak, mint a kisgyermek legfontosabb tevékenységének, és mint a tanulás legfontosabb színterének a fejlődésben betöltött szerepével.
- Korszerű játék-módszertani ismeretekkel rendelkezik.
- A művészeti nevelés (gyermekirodalom, ének-zene, vizuális kultúra, a mozgásfejlődés és a

nyelvi, kommunikatív fejlődés) támogatása területén a három év alatti korosztályhoz illeszkedő módszertani ismeretekkel rendelkezik, és tisztában van e tevékenységek személyiségfejlesztő hatásával.

- Szaktudományos és módszertani ismeretekkel rendelkezik a családról, a családi nevelés elsődlegességéről és a családdal való együttműködésről.
- Tájékozott a családvédelem és a családsegítés lehetőségeit és módszereit illetően.
- Rendelkezik olyan tanácsadói ismeretekkel, melyek segítségével a szülőket támogatni tudja a gyermek otthoni nevelésében, szülői szerepük kiteljesítésében.
- Ismeri szakterületének digitális ismeretszerzési eszközeit, IKT-technikáit és problémamegoldási módszereit.
- Tisztában van az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveivel és gyakorlati vonatkozásaival, környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelmi vetületeivel.

b) képességei

- Pedagógiai, pszichológiai, egészségtudományi, társadalomtudományi és módszertani tudását holisztikus szemlélettel és adaptív módon, a gyermekek egyéni sajátosságainak és a korosztály jellemzőinek figyelembevételével alkalmazza.
- Képes a társadalmi jelenségeket, folyamatokat értelmezve átlátni azok pedagógiai következményeit.
- A három év alatti gyermekek és a gyermekcsoport ismeretében az adott intézmény célkitűzéseire és szakmai kereteihez igazodva meghatározza a nevelés céljait, feladatait és tartalmait, megtervezi, alakítja, elemzi és értékeli a pedagógiai folyamatot.
- A három év alatti gyermekek szükségleteinek figyelembevételével alakítja ki a gyermekek életterét, a tartalmakat a gyermekek fejlettségéhez igazodva választja meg, és közvetíti.
- Támogatja a gyermek önállósodását, a szokások és az egészséges életmód alakulását.
- Képes a három év alatti gyermekek fejlődésének nyomon követésére, az eltérő fejlődési ütem felismerésére, és az érési-fejlődési folyamatok egyénre szabott, differenciált befolyásolására, az ehhez szükséges módszertani kultúra kialakítására.
- Felismeri a kisgyermek biológiai és pszichés szükségleteit, és azokat differenciáltan, a gyermek érési-fejlődési folyamataihoz és igényeihez illeszkedő módon elégíti ki.
- Megteremti a játék feltételeit, és a kisgyermek igényeihez igazodóan támogató, gazdagító módon vállal szerepet a gyermek játékában.
- Kielégíti a kisgyermek esztétikai szükségleteit, szakszerűen támogatja a különböző művészeti ágakhoz kapcsolódó kisgyermekkorai alkotó és befogadó tevékenységeket, a fejlődő gyermeki kreativitást. Támogatja a motoros képességek és a nyelvi, kommunikatív képességek fejlődését.
- Megerősíti a családi nevelés értékeit, kompenzálja az esetleges hátrányokat, a gyermek fejlődésének támogatása érdekében erősíti a szülői kompetenciát, együttműködik a szülőkkel, a családdal.
- Képes segítő beszélgetés vezetésére mind egyéni, mind csoportos helyzetben.
- Rendelkezik azzal a tudással, mellyel képes szakszerűen és etikusan kezelni az elektronikus információkat.
- Szakterületén rendelkezik a hatékony elektronikus információkeresés, információfeldolgozás, információkutatás, információközvetítés ismereteivel, az elektronikus forrásokat használja.
- Az összegyűjtött digitális információkat rendszerezni, elemezni tudja, az összefüggések megragadására és kezelésére képes.
- Elméleti ismereteit alkalmazni képes az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés, a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem területén.

c) attitűdje

- Elkötelezett a három év alatti gyermekek tevékenységei, a gyermekek fejlődését támogató környezet kialakítása és a fejlődés támogatása iránt.
- Elsődlegesnek tartja a gyermek egyéni igényeihez igazodó szükséglet-kielégítést, gondozást, az egészséges szokásrendszer kialakítását.
- Elkötelezett a kisgyermekek játékszükségleteinek kielégítése iránt, szívesen vesz részt a játékban, a játék örömet okoz számára.
- Nyitott a szimbolikus önkifejezési formák irányába, szívesen vesz részt művészeti

tevékenységekben.

- A kisgyermek és ön maga kreativitását örömmel éli meg.
- Személyiségét és tevékenységét a gyermek tisztelete, feltétel nélküli elfogadása jellemzi.
- Befogadó és multikulturális szemlélettel rendelkezik.
- Problémaérzékenység, előítélet-mentesség, tolerancia, szociális érzékenység, segítő attitűd és etikus magatartás jellemzi.
- Nyitott a gyermekek, családok és a szakmai közeg jelzéseire, partneri kapcsolataiban együttműködő.
- A szakmán belüli és a szakmák közötti kapcsolatokban bizalomra, kölcsönösségre törekszik, tiszteletben tartja a kompetenciahatárokat.
- A megismert kisgyermeknevelői szerepekkel azonosul, képes azok hiteles közvetítésére és felelősségteljes ellátására.
- A digitális szemléletmódja nyitott, innovatív, a szakterületén zajló digitális technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Az elektronikus kommunikációban döntéseit minden szempontot mérlegelve, a jogi és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg.
- Kreatívan, kritikusan, innovatívan viszonyul az információs műveltséghez, eredményesen tájékozódik a XXI. századi literációs kultúrában.
- Felelős és kezdeményező szerepet vállal az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveinek és gyakorlati kontextusba átültetésének, a szakmájának és a közösség érdekeinek szolgálatába állítására.

d) autonómiája és felelőssége

- Beosztásával járó autonómiájával felelősséggel tud élni.
- Felelősséget vállal a rábízott kisgyermekért, gyermekcsoportért, a nevelés folyamatában hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért.
- Felelősséggel tartozik a gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus kibontakoztatásáért, az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges személyi, tárgyi környezet megteremtéséért.
- Szakmai fejlődését autonóm módon, tudatosan és reflektíven irányítja.
- A jogszabályok és intézményi szabályok szabta keretek között önállóan dönt a munkájával összefüggő problémahelyzetek megoldásáról.
- Felelősen, etikusan, kritikusan, biztonságosan működik együtt minden partnerével a digitális kommunikációban.
- Tudatos, kritikus, önreflektív, innovatív a digitális kultúra alakításában.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő digitális ismereteit, készségeit, képességeit fejleszti, és új kompetenciákat sajátít el.
- Önállóan tervezi és alakítja a digitális műveltségét.
- A szakterületén belül az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveinek megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja, a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem ismereteit szakszerűen és felelősséggel alkalmazza.

Tantárgy felelőse: Dr. Berzsenyi Emese főiskolai adjunktus PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató: -